

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1738. usque ad annum 1740

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1786

VD18 90119355

§. 33. Catholici in Tunchinensi Regno dire vexati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67878](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67878)

Sæc. XVIII. gabantur Sacerdotes, qui pro conver-
 A. C. 1738. sione Ethnicorum in Malabaricis Insu-
 lis, aliisque Orientalis Indiæ regionibus laborarent.

§. XXXIII.

*Catholici in Tunchinensi Regno
 graviter vexati.*

Ab eo tempore, quo Tunchinenses excusso Sinici Imperii jugo, seculi libertatem asseruerant, propriumque Regem elegerant, multo Missionariorum sudore & sanguine Crux Christi in his terris plantata, ac rigata fuit. Varia tum in hoc Regno erat Rei Catholicæ fors; sæpe enim maximis incrementis floruit, & non raro asperit persecutionis pruina nascentes Evangelii flores ad imas ferme radices decoxit; alternabant aliquamdiu hæ vices & quidem pro genio Regum, quorum aliqui Catholicis favebant, alii sufflatus Bonziis Christianorum germina ferro & igne excindere nitebantur; semper tamen in hoc Regno immota Christianorum virtus & constantia inter carceres, tormenta, & mortes enituit; id vero sine omni controversia debebatur indefesso Divinæ gloriæ Zelo, quo inflammati Viri Apostolici ex Macaoensi Urbe in hoc Regnum generoso

tot periculorum mortisque contemptu Sæc. XVIII.
 penetrarunt. Erant hi Casparus Graz A. C. 1738.
 Juliacensis Germanus, Bartholomæus
 Alvarez, Emanuel de Abreu Christoval,
 necnon Sampayus, Carvalhus & da
 Chuna Jesuitæ Lusitani. Hi anni prioris
 die decima Martii Ancamia Lofeoum
 finitimam Regni Urbem pervenere,
 Sampayo tamen gravi infirmitate op-
 presso Carvalhus & quidam Catechista
 ibidem subsistere jussi sunt, ceteri vero
 quatuor unacum Marco & Vincentio
 Catechistis ad Pagum *Batxa* naviga-
 runt, ubi tamen a quibusdam circum-
 vagantibus Tunchinensibus explorati,
 ac superata navi rebus omnibus spoliati
 sunt, cum vero hi scelerati prædones
 inter alias reculas etiam Christi Cruci-
 fixi imaginem deprehendissent, hos esse
 Missionarios suspicati, illos unacum
 Catechistis & nauta itidem Catholico
 fustibus, pugnis & calcibus crudelem
 in modum vexarunt, ac demum die
 decima octava Aprilis vinculis onustos
 ad hujus Provinciæ Governatorem, &
 ab hoc ad Regis aulam raptarunt. Tum
 vero atrocissimum quæstionis genus a
 quodam Eunucho Christianæ fidei deser-
 tore in eos præsentibus quibusdam Man-
 darinis susceptum, quorum jussu Cru-
 cifixi imago in medium allata est, quam
 Mandarinus contumeliose in terram

Sec. XVIII

A. C. 1738

projecit, captisque Missionariis præcepit, ut illam pedibus conculcarent. His vero tam sacrilegum facinus incredibili constantia detestantibus, eorum causa ad literatorum, ut vocant, Curiaæ Judices devolvebatur, quorum sententia omnes hi Christi milites ferream malleis ad genua dirissime biduo conculsi, demum in teterrimum, fœtidum humidumque carcerem conjecti sunt. gaudentes & summo cordis júbilo plaudentes, quod pro nomine Christi tantum dira perpeti, digni fuerint habiti: tamen eis maximi mæroris argumentum erat, quod Nauta hujus supplicii immanitatem libertatemque probro Crucis conculcatione redimere, ac se Sathanæ vinculis mancipare non erubuerit: Ceteri quinque (nam Vincetius Catechista carceris squalore contabescens martyrii coronam jamjam adeptus) diuturnas fœdi ergastulorum columnas sustinere cogebantur, donec tandem die decima Januarii hujus anni impiorum Judicum sententia capite damnati sunt. Die ergo vigesima secunda ejusdem Mensis e carcere educti, nudis pedibus prægraves suas catenas per integram leucam usque ad Palatii portam trahere, ibidem vero latam in eos mortis sententiam ipsimet alta voce prælegere, ac demum auribus etiam per-

percipere jubebantur: quo finito rursus Sæc. XVIII.
 duarum leucarum itinere ad supplicii A. C. 1738.
 locum raptati, cum martyrii palmas
 jam ad maturitatem florescere cerne-
 rent, in genua provoluti pro singulari
 hoc beneficio summas Deo laudes re-
 pendebant, quibus nondum absolutis
 eorum quatuor capite truncati, & Mar-
 cus Catechista exilio multatus est, eo-
 quod contra Imperatoris mandata
 (hæc erat scripta causa mortis) Chri-
 stianam Religionem prædicaturi in Re-
 gnum irrepissent. Peracto hoc sup-
 plicio Christiani certatim advolant, &
 custodibus auro corruptis, occisorum
 cadavera in tumbam reposita tamdiu in
 ædibus suis asservarunt, donec ea Ma-
 coum honorifice transferendi opportu-
 nam nanciscerentur occasionem. Missio-
 narii vero tam glorioso horum Marty-
 rum certamine animati, aucto fervore,
 Christi vexillum latius explicare adla-
 borabant, insuperhabita satellitum vi-
 gilantia & technis Mandarinorum, qui
 nil inausum, intentatumque reliquere,
 ut Christianos ad tormenta & necem
 conquirerent, mactarent, perderent:
 Unde Catholicis crebra & luculenta
 Christianæ constantiæ specimina edendi
 occasio erat oblata; & Religio Mar-
 tyrum cruore rigata indies in hoc Regno
 altiores egit radices.

Atta-

Sæc. XVIII.

A. C. 1738.

Attamen longe placidior aura adspirabat Apostolicæ expeditioni in Insulis Philippinis; Ismaganzæ enim nationis populi Apostolicæ Evangelii prædicationi tam pronas ac benignas aures & animos præbebant, ut eorum potissimi ultro colla sua suavissimo Christi jugo subderent, quæ tamen amplissima animarum seges potissimum indefesso Zelo & impigris adscribenda est laboribus Patrum Augustinianorum, quibus ibidem benedicente Domino, hanc viciniam per plures annos cum maximo Evangelii incremento excoluerunt, ac demum insatiabili animas Christo lucrandi desiderio incensi vicinis quoque populis, quantumvis moribus ritibusque efferati essent, Evangelii lucem inferre adlaborabant; nec Apostolicorum conatui optatus defuit successus quippe hæ gentes Christianæ fidei præceptis imbuti, deposita feritate innata tam ingens Divini cultus studium præferrebant, ut ipsimet datis ad Augustinianæ Provinciæ Superiorem literis sibi plures Evangelicos Operarios submittere peterent, per quos assumptæ Religionis pietatisque exercitationes in eorum Ecclesiis pro more Catholicorum quotidie ac decenter fierent: Ad horum quoque exemplum Igorrottæ & Tingujani (Asiatica gens) ex Ilacensibus

Pro-

Provincia Viros Apostolicos efflagita- Sæc XVIII.
runt. A. C. 1738.

Nec silentio præterire fas est, quanta industria, & propagandæ Divinæ gloriæ Zelo S. Congregatio de Propaganda fide a Gregorio XV. fundata semper intenta fuerit, ut in remotissimis Universi Orbis regionibus lux Evangelica per Viros Apostolicos illata illucescat, & tandem barbaræ gentes ex infidelitatis errorumque tenebris feliciter eruantur. Eo fine amplissimum Romæ erexit Collegium, in quo ex omni ferme Natione barbarâ juvenes fidei Catholicæ præceptis aliisque scientiis magno numero imbuuntur, & maximis sumptibus eo fine aluntur, ut suo tempore in patriam reversuri, suos populares a superstitionis ritibus ad unius veri Dei notitiam, cultumque traducere possent. Præterea ad maximum Apostolicorum Missionariorum commodum in eodem Collegio jam anno 1626. erecta est typographia, alterum plane Orbis prodigium, & luculentum Apostolici Zeli monumentum: Ea enim non modo Hebraicæ, Chaldeæ, Syriacæ, Græcæ ac Illyricæ linguæ, sed & Japonici, Arabici, Coptici, imo omnis ferme peregrini idiomatis characteribus seu typis provide non minus, quam copiose instructa est, inque dicta Officina

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

cina etiam ad addiscendas ejusmodi linguas lexica, *Alphabeta* vocantur & *Grammaticæ*, ac institutiones linguarum necnon ad erudiendos Neophytos Biblia, catechismi, precationum libelli, orthodoxæ fidei professiones, Kalendaria, Liturgiæ, Missalia &c. ac denique ad Missionariorum utilitatem ac commodum libri Polemici in lingua illius Nationis, ubi Apostolicam agunt expeditionem, typis eduntur: Tam salutaris operis prima fundamenta jecit Franciscus Ingolius Ravennas, qui præfatæ sacræ Congregationi a secretis, opera utebatur Stephani Paullinii: Hic enim peregrinorum characterum cælator eximius erat, qui tamen hanc artem in acceptis referre debebat doctissimo non minus, quam plurimum linguarum peritissimo Viro Joanni Baptistæ Raymundio, quem jamjam Sixtus V. ad Vaticanam typographiam instituendam evocaverat, ejusque cura & arte plurimos libros ediderat. Porro ut hoc opus tam feliciter cœptum semper magis magisque ipsa sua diuturnitate proficeret, summi Pontifices felici prorsus selectu nominarunt Viros doctrina ac sedulitate insignes, qui huic typographiæ præessent. Horum primus erat Achilles Venerius, cujus studio ac cura nonnullos libros

im-

impressos conspicimus. Huic successit Sæc. XVIII.
 Joannes Dominicus Verusius oppidi A. C. 1728.
 Vitulani Beneventanæ Diæcesis, Da-
 tariæ Procurator & Romanæ Parochiæ
 SS. Salvatoris ad Pontem Senatorium
 Rector, qui opus anecdotum ad Mis-
 sionariorum commodum typis excudi
 curavit, ac primus elenchum librorum
 sive typis sive impensis S. Congregatio-
 nis impressorum Anno 1639. vulgavit.
 Eo mortuo successit Hyacinthus Lupius
 Ord. FF. Præd. & continuata serie Cos-
 mus Ricciardus, & Vir clarissimus Leo
 Allatius, qui non modo ipse plurimos
 libros typis S. Congregationis edidit,
 sed & ad augendum hujus typographiæ
 decus ac incrementum Anno 1655.
 conduxit Zachariam Acsamitekium a
 Kronenfeld Pragensem Bohemum suo
 ævo inter omnes Impressores, qui tum
 Romæ agebant, longe celeberrimum,
 a quo etiam editus est plenior ejusmodi
 Elenchus, ac denique tertius longe
 amplior, qui forte ab uno ex subse-
 quentibus hujus typographiæ Præfectis
 confectus fuerat. Erant autem hi Jo-
 nes Pastritius, Franciscus Nazarius,
 Augustinus Taja, Franciscus Antonius
 Simeonius, quorum solertiam atque
 eruditionem opera ab ipsis edita sat su-
 perque commendant. Ut vero ad pro-
 ximiora accedamus tempora, sine alio-
 rum

Sæc. XVIII
A. C. 1738.

rum invidia asserere audemus, Nicolaum Antonellium, qui per plures annos me sua benevolentia dignabatur, de palma cum ceteris certasse. Hic ab Anno 1733. usque ad annum 1758. hujus typographiæ Præses ac dictæ Congregationis Secretarius & demum S. R. E. Cardinalis quartum vulgavit Elenchum & per Josephum Collinium Typographum plurimos libros ad Missionum utilitatem excudi curavit. Huic successit doctissimus Vir Constantinus Raggiarius, qui ab Anno 1761. vulgavit Catalogum quintum librorum, qui e typographia præfatæ Congregationis variis linguis hætenus prodierant: Sequebantur Marcus Ubaldus Biccus ab Anno 1765. & demum Anno 1770. Joannes Christophorus Amadutius, qui Alphabetum veterum Etruscorum, & alia eorum monumenta nec non distractis omnibus Bicciani Elenchi exemplaribus novum imprimi curavit, in quo non modo eos recensuit libros, qui in hujus typographiæ apothecis etiamnum asservantur, sed etiam quotquot olim ibi impressi nunc desiderantur, ut inde perpetuo egregii conatus & sacræ Congregationis studia pro Religione & literis in longinquas quoque Regiones diffundendis innotescant, & ipsius etiam historiæ literariæ monumenta

mentorū apprime utilium memoria
perennaret.

Sæc. XVIII.
A. C. 1738.

Ceterum sua etiam, nec ea vulgari laus debetur Missionariis Evangelicis, qui in suis expeditionibus sacris senescentes, ac illius regionis idiomate luculentissime instructi pro erudiendis aliis ejusmodi Operariis, eorumque Neophytis plures utilesque libros elucubrarunt, suaque manuscripta Romæ excudenda vel ad hanc typographiam transmiserunt, vel ipsimet inde reduces pro typo exacte conficiendo operam dedere: Ex horum industria profluxere tot Alphabeta, Æthiopici, Illyrici, Iberici seu Georgiani, Hibernici, Japonici, Armeni, Tunkinensis seu Annamitici, Syriaci, Bulgari, Angolensis, Arabici, Chaldæi, Armenici, Epirotici seu Albanensis, Tibetani, Coptici seu Ægyptiaci, Persici, Malabarici, Turcici, Valachi, Græci, Hebraici, Malaici, &c. idiomatis Biblia, Missalia, liturgiæ, Dictionaria, Grammaticæ, doctrinæ Christianæ, libri Ascetici, Theologici, Historici &c. quæ omnia opera typis & sumptibus S. Congregationis edita fuere. Sic Tibetanæ in Magna Tartaria Missionis Præfectus P. Franciscus Floratus De la Penna di Billi ex Ord. FF. Capucinorum Anno 1737. integrum Alphabetum scripsit.

Hist. Eccles. Tom. LXXVI. Q ptum

Sæc. XVIII. ptum Tibetanorum seu Butanicorum
 A. C. 1738. characterum Romam ad Cardinales
 Bellugam misit, qui etiam biennio po
 omnes has formas a quodam per
 lebrī characterum fusore confici cur
 vit, Pontifex vero mox Præsīde P. R
 canati, ejusque Socio P. Cassiano M
 ceratensi duodecim ejusdem Ordī
 Missionarios eo ablegavit, qui nove
 hanc typographiam Tibetum deferret
 nec frustranea erat hæc providentia
 præter plures enim Tibetani idioma
 libros ad gentis hujus institutionem
 percommodos prodiit non modo Alp
 betum Tibetanum, sed etiam stud
 P. Augustini Antonii Georgi Ordī
 S. Aug. Procuratoris didicimus var
 de literis, ac Regionis hujus nomī
 moribus, superstitione, ac Manicheis
 mo: Hic quoque in sua disquisitione
 Anno 1762. demonstratum ibat, a T
 betanis duplex Numen sub *Butte* n
 mine coli &c. Pariter curante præ
 fato Cardinale Belluga typis dicit
 S. Congregationis edita est epistola
 thodoxa ad Orientales de Incarnatione
 adversus Cophtos, Armenos, Syros
 Æthiopes, & Jacobitas, Nec mino
 etiam solertia ac utilitate P. Ignati
 a Jesu plurium annorum in Perside M
 sionarius Carmelita Excalceatus mo
 tantum Grammaticam linguæ Persicæ
 Ann

Anno 1661. sed etiam narrationem ori- Sæc. XVIII.
 ginis rituum, & errorum Christiano- A. C. 1738.
 rum S. Joannis unacum confutatione
 triginta quatuor errorum præfatæ Na-
 tionis Anno 1652. in eadem Romana
 typographia edendam curavit: Novis-
 sime vero P. Clemens a Jesu, Peanius,
 patria Alexandrinus Carmelita Discal-
 ceatus & Missionarius Zelosissimus ex
 Malabaria Anno 1771. Romam venit,
 ac in eadem typographia percelebre
 suum Malabaricum seu Samscrudoni-
 cum Alphabetum excudi fecit, mor-
 tuus Verapoli in Malabaria Anno 1783.
 Taceo Jacobi Wermers Carmelitæ Le-
 xicon Æthiopicum, Gazophilacium lin-
 guæ Perfarum a P. Angelo a S. Joseph
 Carmelita excalceato editum, Matthæi
 Caramanii Jadransis Archiepiscopi Al-
 phabetum Illyricum, necnon Clemen-
 tis Gallani, Alexandri de Rhodes va-
 riorum idiomatum peregrinorum libros
 typis atque expensis præfatæ S. Con-
 gregationis pro utilitate Missionum
 excusos.

§. XXXIV.

Principum atque Illustrium obitus.

Hoc item anno non pauci ex Princi-
 pibus atque Ecclesiæ Præsulibus
 mortis victima cecidere: Hos inter pri-
 mus occurrit Franciscus Boucaud Sor-

Q 2

bonæ